

REDACTIUNEA.
 Administrația și tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 80.
 Scrieri nefrancațe nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.
 INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: H. Dukon Nachr.
 Max. Augonfeld & Emrich Leazar.
 H. Oppolka Nachr. Ant. Oppolka.
 În Budapesta: A. V. Goldhor-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Harzyl & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ră garmond pe o coloană 6 or.
 1 30 or. simbru pentru o pu-
 blicație. — Publicări mai dese
 după tariful și învoială.
 RECLAME pe pagina a 3-a o
 costă 10 or. cea 30 bast.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL XIII

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrația, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 80, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
 v. a. s. 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 115.

Brașov, Miercuri 24 Mai (6 Iunie).

1900.

Era de împăcare absolutistă.

A fost bătător la ochi, că dă-
 nădă, când delegatul ceh Pačak a
 avut cunoscuta convorbire cu Ma-
 jestatea Sa, el s'a rugat de repeți-
 te-ori de monarhul să nu permită
 a-se pune în ființă și promulga le-
 gile privitoare la dreptul limbilor în
 Boemia și Moravia pe baza §-lui 14
 al constituției.

Conducătorul ceh a prevădut
 fără îndoială, că, nefiind prospecte
 pentru Cehi de a dobândi condiția-
 nea, ce au pus-o pentru curmarea
 obstrucțiunii lor, și prin urmare fiind
 împiedecată și în viitor funcționarea
 parlamentului, guvernul Koerber se
 va gândi serios la espedientul de a
 forța împăcarea cu ajutorul §-lui 14.

Eventualitatea acesta îi îngri-
 jesce pe Cehi, căci atunci ar tre-
 bui să tragă consecențele din refu-
 sul lor categoric de a intra în vorbă
 asupra proiectatelor legi a limbilor,
 pe cari le declară din parte-le neac-
 ceptabile. De aceea Pačak a atras
 atențiunea monarhului, că într'un
 asemenea caz s'ar manifesta în si-
 nul poporului boem o iritațiune cum
 n'a mai fost și că introducerea ace-
 lor legi prin ordonanțe împărătești
 ar însemna lupta în permanență.

Majestatea Sa, precum scim, n'a
 răspuns decât prin gesturi de repro-
 bare la insistenta rugare a delega-
 tului ceh, fapt, pe care cei mai mulți
 l'au explicat ca nefavorabil pentru
 Cehi.

Sunt semne, cari arată, că aceș-
 tia au avut dreptate. Duminică, în
 ziua de Rosalii, un redactor al zia-
 rului „Neues Wiener Journal“ a vi-
 sitat pe ministru-președinte Koerber,
 cerându-i unele deslușiri asupra situa-
 țunii parlamentare. Dr. Koerber s'el
 fi declarat, că, conform informațiilor
 sale sigure, Cehii vor continua ob-

strucțiunea lor și după redeschiderea
 parlamentului în Iunie. Tôtă speranța
 și-o pune el în conlucrarea solidară
 a celorlalte partide pentru a desarma
 în mod energetic și a paralisa cu to-
 tul obstrucțiunea Cehilor.

Dér se vede, că însuși Koerber
 nu prea are mare încredere în rea-
 lisarea acestei speranțe, căci între-
 bat fiind, decât în cas, când parla-
 mentul s'ar face cu neputință, gu-
 vernul are vre-un plan stabilit, a
 răspuns, că până acuma încă nu
 pôte fi vorba de un plan hotărât:
 că decisiunea este rezervată Majes-
 tății Sale, dér acesta decisiune „ame-
 nință eventual a schimba viața de
 stat, dându-i altă direcțiune“.

Cu alte cuvinte, ministru-preșe-
 dinte a dat să se cunoscă, că decât
 parlamentul nu-și va sci ajuta, pôte
 să înceteze pe multă vreme consti-
 tuționalismul în Austria și să se in-
 troducă acolo o „eră de împăcare“
 absolutistică.

A ajuns așa dér în Austria cu-
 țitul la os, decât singura speranță în
 susținerea stărilor constituționale se
 razimă în solidaritatea dintre parti-
 dele atât de eterogene din dreapta
 și stânga, pentru a respinge obstruc-
 ționa cehică, și decât — de vor fi
 esacte cele relatate de foia vieneză
 — Koerber declară, că nici nu se
 pôte gândi a implini dorința Cehi-
 lor relativ la limba internă oficială,
 fiind-că ađi are a lupta cu o ob-
 strucțiune făcută de 61 deputați
 cehi, ér atunci ar avé o de furcă cu
 obstrucțiunea germană de-o sută de
 membri.

Așa-dér din afirmările ministru-
 lui, — care pentru cazul, când parla-
 mentul n'ar mai puté de loc
 funcționa, admite și posibilitatea
 unei crize ministeriale — rezultă
 cu destulă claritate, că influința
 germană, sprijinită desigur și de
 aceea a guvernului unguresc, a ajuns

covârșitoare în situațiunea de față și
 că monarhul aprobă curentul ei.

Cu atât mai hotărâtă urmăză să
 fiă atitudinea Cehilor, decât nu voesc
 să cedeze nici-decum, ci voesc să
 pörte tôte consecențele pașilor, ce
 i-au întreprins până acum în cauza lor.

Nevoind să cedeze însă nici o
 parte, trebuie să vină mult temu-
 ta catastrofă, care nu amenință nu-
 mai parlamentarismul din Austria,
 ci și dualismul, căci va executa o
 înfrîurîntă surprindetóre și asupra
 stărilor din Ungaria, cari sunt des-
 tul de putrede.

Planuri ciudate.

Guvernamentalul „Magyar Nemzet“ a
 publicat de curând un articol scris de un Ü-
 rmössy L. în care acesta își ia aerul de a da
 sfaturi cu privire la soluțiunea *cestiunei na-
 ționale în Ardeal* pe baza „bunei conviețuiri“
 a Maghiarilor cu naționalitățile. Și cum
 statul singur nu pôte să resolve *cestiunea*
 această, autorul articolului dice, că are ne-
 încunjurată lipsă de societatea maghiară,
 care pôte să-i dea o puternică mână de
 ajutor.

Mai înainte de a-și arăta planurile și
 părerile, ce le are cu privire la „soluțiune“,
 d-l Ürmössy, ține să facă puțin studiu etno-
 grafic și geografic. Spune, că ori cât de
 numărătoasă ar fi populația română a Ardea-
 lului, totuși „Românii n'au nici un oraș în
 Ardeal, de nu cumva vom considera de
 atare micul Blăși, care însă are un este-
 rior atât de nepretențios“. Orașele, dice el,
 sunt partea cea mai mare în mâna Ma-
 ghiarilor, cari le-au și imprimat timbrul
 specific unguresc. Nici Sași nu mai au
 orașe, căci Bistrița, Mediașul, Reghinul și
 Sighișora numai cu numele mai sunt orașe
 săsești, dér în realitate nu. Așa stând lu-
 cururile, e firesc, ca Sașii să se contopescă,
 ér decât e vorba de contopire, ei se vor
 apropia mai bucuos de Maghiari.

Revenind la *Români*, scriitorul din
 „Magyar Nemzet“ desfășură niște păreri

ciudate. Mai întâiu susține, că „massa cea
 impozantă a Românilor“ nu e tocmai așa
 cum o prezentă diarele. Ea e condusă, ce-i
 drept, de clasele inteligenței ultraiste, ceea-
 ce dă românului nota antimaghiară. Dér
 decât clasa inteligenței maghiare s'ar pune
 în mișcare, „ea ar puté să câștige definitiv
 pe poporul român pentru națiunea maghiară.
 Societatea maghiară are teren potrivit pen-
 tru așa ceva, fiind-că ea constituie în co-
 mitate factorul dominant“.

Pentru sprijinirea acestei din urmă
 afirmări, coconul Ürmössy ia comitatele rënd
 pe rënd și spune, că în 12 comitate ale
 Ardealului se găsec 2146 proprietari ma-
 ghiari (calculăz dela 100 jugere în sus)
 față cu 439 români și 101 sași. Românii
 sunt puternici în comitatele Făgăraș și
 Unedóra, dér totuși nu pot face nimic față
 cu Maghiarii, cari deși puțin, au cu tôte
 acestea proprietăți forte estinse. Așa stând
 lucrurile, după chibzuéla lui Ürmössy, pro-
 prietarii unguri ar puté să tragă întreg po-
 porul românesc spre Maghiari — decât ar
 voi. Apoi n'are să-i supere pe Unguri nici
 băncile românesci. Ele pot fi contrabalansate
 — vorba lui Szell — prin societatea
 maghiară, căci și așa băncile românesci se
 înființeză mai mult spre a da pâne inteli-
 genței române.

După tôte acestea vine d-l Ürmössy
 a recomanda proprietarilor maghiari să iée
 în mâna lor conducerea în comunele mai
 mici, să se intereseze de tot ce se face în
 comune, să desfășure interes față de spiri-
 tul instrucțiunii copiilor și a progresului
 în limba maghiară; la sərbători „naționale“,
 ca ziua St. Stefan bunădă, proprietarii un-
 guri să țină poporului vorbiri despre in-
 semnătatea țilei, să împartă cărți de cetit
 și, ca pupăza pe colac, să invite la masa
 lor pe preotul și învățătorul valah. De
 preot ca de preot, dér de învățător să nu-și
 uite nici-odată. Astfel procedând, poporul
 român va puté fi atras spre Maghiari, va
 simți dragoste și alipire față de nația ma-
 ghiară, căci „noi nu vrem să-l desbrăcăm
 pe popor de naționalitatea lui, ci vrem
 numai să-l atragem spre noi, ca să ne pu-

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Din viața Regelui Carol.

(Introducere la „Reminiscences of King of Rou-
 mania“, de Sidney Whitman).

Nu de mult a apărut în Lon-
 dra o traducere prescurtată în limba
 engleză a „Amintirilor Regelui Ro-
 mâniei“ de Sidney Whitman („Remi-
 niscences of King of Roumania, 1 vol.
 8°, London, 1899“).

Traducătorul engles în introduc-
 ționa ce o face, dă o interesantă
 schiță, biografică a Regelui Carol al
 României, conținând și aprecieri asu-
 pra însușirilor personale și asupra
 metodei politice a Regelui, cu scop
 de-a ajuta pe cetitorii „Amintirilor“,
 ca să aprecieze, ce om este și ast-
 fel să înțelégă mai lesne cauza și
 efectul.

După ce arată, că întâiul in-
 demn pentru întocmirea și publica-
 rea originalului în limba germană
 a „Amintirilor Regelui Carol“ se
 datoresce întâmplării și că ideea, ce

i-a fost sugerată de un scriitor străin,
 a luat încetul cu încetul ființă în
 mintea Regelui, care pe de-o parte
 dorea ca lumea să dea mai multă
 luare aminte României, de altă parte
 dorea a vedé desfășurată înaintea
 ochilor supușilor săi o espunere ade-
 verată a tot ce s'a făcut în Româ-
 nia în timpul domniei sale; și după
 ce arată, că lucrarea, care a trecut
 peste marginile programului primi-
 tiv, a reclamat o muncă de mai
 mulți ani, dér și rezultatul dobândit
 este vrednic de această muncă, d-l
 Whitman dice:

„Amintirile Regelui României“
 sunt un document istoric de-o în-
 semnătate politică covârșitoare....
 sunt o pagină de căpetenie din ist-
 oria Europei. Și nu sunt numai
 atâta, ci cuprind și un document în-
 semnat de destăinuire de sine, care,
 privind pe Suveran, este singur atât
 de complet. Acestă scriere se est-
 inde pe un restimp mai mult de
 25 de ani în viața unei tinere na-
 țunii europene, care și-a dobândit
 neatârarea sa și a luptat cu isbândă
 pentru a și-o păstra, sporind tot-o-

dată prin muncă pacinică și stăru-
 tóre avuția sa...“

Lasă să urmeze apoi schița bio-
 grafică, de care am vorbit mai sus*).

Etă-o:

Regele Carol al României este al doi-
 lea fiu al răposatului principe Carol Anton
 de Hohenzollern-Sigmaringen: ramura mai
 vechie romano-catolică din Germania de
 sud, a casei de Hohenzollern, al cărui cap
 este Impăratul Germaniei. Până la 1849,
 casa de Hohenzollern-Sigmaringen, ale că-
 rei domenii sunt situate între Württemberg
 și Baden, aprópe de obârșia Dunărei în
 Pădurea Neagră, posedă drepturi suverane
 depline ca una ce era în capul unuia din
 principatele neatirnate din Confederația
 germană. Principele Carol Anton a cedat
 Prusiei, de bună voe și formal, la 7 De-
 cembrie 1849, drepturile suverane ale sale
 și a urmașilor săi. Despre acest Principe
 ni-se spune, din isvor sigur, următoarele:

Principele Carol Anton se arată în
 istoria poporului german ca un bărbat cu
 idei liberale și cu un caracter înalt, care
 de bună-voe jertfi prerogativele sale suve-
 rane în interesul cauzei Unității Germaniei.

*) O dăm după „Constituționalul“. — Red.

Amintirea sa trăiesce în inimile copiilor săi
 ca idealul mui tătă, care, cu tôte asprimea
 și disciplina sa, nu era temut, ci respectat
 și iubit de familia sa. El a fost totdeuna
 cel mai bun prietin și sfătuitor al fiilor sei
 ajunsți în vârstă. Serisorile sale cătră fiul
 său Carol, cari sunt adese-ori citate în
 aceste „amintiri“, justifică pe deplin cele
 spuse atât asupra relațiilor prietinesci
 aprópe ideale a acestui principe cu copiii
 săi, precum și în privința măriminii, ce
 i-se atribuie în deobște.

Despre mama Regelui, Principesa Io-
 sefina de Baden, ni-se spun următoarele:
 Principesa Iosefina a fost totdeuna forte
 evlavioasă, fără a fi cătuși de puțin bigotă.
 Lipsa la ea de cel mai mic egoism îi căș-
 tigă iubirea și devotamentul tuturor acelor,
 cari au cunoscut-o. Viața ei ca soție și ca
 mamă a fost cât e cu putință de liniștită
 și fericită. Marele respect, pe care Regele
 Carol l'a arătat totdeuna femeilor, își are
 isvorul în venerațiunea ce el a avut tot-
 deuna pentru mamă sa.

Principele Carol s'a născut la 20 Apri-
 lie 1839 în castelul strămoșesc al Hoben-
 zollernilor la Sigmaringen pe Dunăre, unde
 domnea atunci bunicul său Principele dom-
 nitor Carol de Hohenzollern-Sigmaringen.

tem înțelege unul cu altul și să țină strâns cu noi, să nu mai considere nația maghiară de streină....

Nu-i vorba, planul pe hârtia apare destul de frumos. D-l Ürmössy greșese însă din capul locului în cel mai cardinal punct: crede atât de idiota și păcătoși pe cărturarii români, încât să-i potta domni „birkotoși“ unguri ameți și cumpăra cu un cuiu de rachiu. Căci ce alta vră să dăcă prin indemnarea proprietarilor unguri de-a ospăta la mesele lor pe preoții și învățătorii români? Dacă într-asta stă planul de „îndulcire“, atunci păcat de osteneala, ce și-a dat a îndruza frase late și umflate. În cât e pentru disertații „patriotice“ cu prilejul sărbătorilor „naționale“ unguresc, nu are să-și frământa creierii d-l Ürmössy. În loc de a ține disertații, proprietarii unguri vor face și pe viitor ceea-ce fac și au făcut până acum: vor trage la sudălmă asupra țărilor „valahi“ să dea zor la lucru, că-i apucă ploia ori siera cu stogul desfăcut dinaintea mașinei de treerat. În loc de cărți cu ilustrații, unii din poporul „valah“ vor căpăta mai curând câte-o palmă, ori câte-o lovitură de sbiciu dela „tisztartăul“ d-lui „birtokos“.

Cam așa se face „îndulcirea“ de care visază d-l Ürmössy. Maghiarul, și mai ales proprietarul cu peste 100 jugere, se crede un „kiesi krisztus“ în felul său și habar n'are de ceea-ce e dreptul altuia și datoria lui. Nu că să încerce a ne apropia, dăr și de dă ne resping prin faptele lor de ilegalitate, de nedreptățire și prigonire, căci esemplul li-se dă de sus, dela stăpânire, și cei mici tirani de prin comune și comitate nu se vor lasa dăr mai pe jos decât „mel-tosagoșii“ și „escelențele“ de sus. Pacea și îndulcirea o vor numai cu prețul renunțării la tot ce constituie caracterul național al popoarelor nemaghiare, și pe câtă vreme ei vor să fiă numai stăpâni și porancitori, ér noi robi și esecutori ai porancilor lor, nebuca-rându-ne de drepturi și libertăți individuale ca și naționale — pace nu pôte fi!

Cronica externă.

Succesul cabinetului Waldeck-Rousseau. Ședința de Sâmbătă a Senatului francez a fost de mare importanță pentru guvern. S'a continuat deciziunea asupra proiectului amnestiei și s'a primit cu mare majoritate. Ministru-președinte Waldeck-Rousseau a pronunțat cu prilejul acesta un remarcabil discurs. Spuse, că la primul proces Dreyfus au fost acte, cari nu s'au comunicat apărării. Prin proiectul de față, guvernul vră să ștergă ori-ce urmă a unui trecut dureros. Guvernul crede, că trebuie să se arunce vâul asupra unor slăbiciuni, pentru a-se înlătura obligațiunea de a-le pedepsi. În acesta constă totă legea am-

nestiei. Oratorul accentuază apoi părțile politice ale legii și conjură pe senatori să-i dea, prin votarea legii, o dovadă de încredere și să respingă amandamentele prezentate. Dacă agitațiunile în afacerea Dreyfus vor urma și după votarea acestei legi, se va sci în ce parte este dorința de-a sfîrși éráși discordiile civile. Sfrîșese rugând Senatul să nu lase în mâna vrășmașilor republicei arma decisivă mortală, ce o posedă. Momentul a sosit ca afacerii odioase să i-se pună capăt și să nu se lase liberă acțiunea celor ce printr'o campanie de minciuni criminale, isbutesc să creeze o atmosferă așa de turbură, așa de necurată, încât republicanii chiar nu se mai cunosc și nu mai sci, ce să facă.

Proiectul s'a primit cu 238 contra 34 voturi, hotărîndu-se tot-odată, ca declarațiunile ministrului-președinte să fiă afișate.

Résbotu vamal. Din Constantinopol se telegrafază, că *Porta otomană* a avisat pe reprezentanții *României, Serbiei, Greciei, Bulgariei și Muntenegrului* despre introducerea unui tarif de vamă diferențial și că va prezenta un proiect pentru încheierea de convențiuni comerciale cu fiă-care din aceste state. În nota adresată reprezentantului Serbiei, *Porta* declară, că refuză prelungirea convenției vamale provisorice, însă e aplicată a intra în tratări relativ la încheierea unei convenții definitive. Se susține, că această pășire a *Portei* a produs surprindere neplăcută și că statele interesate nu vor întârzi de-a lua și ele contra măsuri.

Alegerile în Italia pentru cameră s'au făcut de astă-dată în totă liniștea. În Roma a reușit lista guvernamentalilor și doi republicani. În Palermo a fost reales Crispi. La Milan au reușit republicanii și socialistii, ér la Veneția au fost aleși trei candidați ai opozițiunii constituționale.

Din Spania. O scire telegrafică din *Gibraltar* vestese, că Sâmbătă după amiazi s'au produs turburări serioase la frontiera spaniolă. Câte-va mii de Spanioli, muncitori, cari se reîntorceau în patriă, au fost somați să plătescă un impozit. Muncitorii s'au opus și gendarmeria a trebuit să intervină, ba a descărcat chiar și arma asupra lor rânind pe câți-va din ei. În urma acesta s'a produs o mare învâlmășală și a trebuit să meargă miliția la fața locului pentru restabilirea ordinii.

Congresul internațional studentesc din Paris (1900).

Cartierul latin e în mișcare. Nu se vorbește decât de primirea, care se va face în August delegațiunilor de studenți veniți din cele patru părți ale lumii.

În anul 1889, cu ocaziunea frumoasă-

lor serbări neuitate prin entuziasmul și veselie lor, ôșpeții junimei universitare au fost în număr de 600; în anul acesta vor fi 1500.

Asociațiunea generală a studenților francezi, și cele mai numeroase grupări din cartier au luat, ca și în 1889, inițiativa serbărilor.

Invitațiunile studenților francezi au fost trimise acum două luni. Deja răspunsurile au început să curgă.

O sută de grupări de studenți străine au promis delegați. Mai mult, nouă delegațiuni sunt așteptate mai ales din Rusia, căci fiind-că în această țară nu există nici o asociațiune de studenți, invitația a trebuit să fiă adresată prin ministerul de instrucțiune publică.

Răspunsul ministerului a fost favorabil: scrisoarea studenților francezi va fi afișată, prin îngrijirea rectorului, în toate universitățile.

Care ar fi programul serbărilor? În acest scop s'a numit o comisiune cu o întreită însărcinare: a compune programul, a prepara congresul internațional și a organiza materialicesc șederea studenților străini în Paris.

Acastă comisiune nu și-a luat încă hotărîrile definitive.

Éta ce s'a hotărît:

Ôșpeții cartierului latin vor sosi Vineri 3 sêu Sâmbătă 4 August sêra. Fiă-care deputațiune va fi primită la gară de câte un grup cât se pôte de numeros, de studenți francezi; ea va fi condusă imediat la sedial Asociațiunii, unde vor avé loc primele acolade. În săptămâna, care va urma, dela 5 la 15 August va avé fiă-care ocupată câte-o dup' amiazi sêu câte-osêra cu o recepțiune sêu serbare. Ca și în 1889 se vorbesce de-o sêra de gală la *Opera* sêu la *Comedia-Francesă*, de-o recepțiune la primăria, de-o mare excursiune la țêra. Unde se va face excursiunea? Se esită între *Versailles* și *Saint-Germain*. *Versailles* e comod; dăr se pot duce studenții germani să viziteze palatele dela *Versailles*? Aci e dificultatea. Pôte că va fi aleasă țêra *Saint-Germain*.

După banchet se va organiza o retragere triumfală, prin intrêga *Esposiția* cu tôte atracțiunile sale.

Duminecă, 5 August, la 2 ôre d. a. se va ține în marele anfiteatru din noua *Sorbonă* ședința solemnă de deschidere a celui de-al doilea congres internațional al studenți. Președintele Republicei va fi invitat să prezideze ședința; vor mai asista ministrul instrucțiunii publice, vice-rectorul Academiei și profesorii Universității din Paris. Apoi, totă săptămâna următoare, în fiă-care dimineță la noué ôre — sêu mai târziu — se vor face în sala de serbări a arondismentului al 6-a pe piața *Saint-Sulpice*, lucrările congresului.

Mai grea decât organizarea serbărilor este soluțiunea problemei încartirării a 1500 de studenți, așa de grea, încât această soluțiune nu s'a găsit până acuma.

Ajutorul de stat în diecesa Oradiei.

De lângă Oradea-m., 26 Maiu.

Ajutorul dela stat, acest urgisit mijloc de corumpere pus în practică față cu preoțiunea noastră de către ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică, sub cuvânt de întregire a salariului preotesc, s'a împărțit pentru anul 1899 și în diecesa română unită a Oradiei mari și încă înainte cu mai multe luni ca în celelalte diecese.

Din lista propusă și recomandată de Veneratul Consistor *mulți preoți au fost șterși*, și aceștia n'au căpătat nici creșterul orbului. Nu, deore-ce aceștia după informațiunile notarilor și solgăbirșilor sunt „ră-patrioți“, căci nu abonază foi unguresc, cetese și scriu în foi românesc, școlile române de sub conducerea lor nu le lasă să cadă victimă în ghiara „statului maghiar“, luptă în contra nelegiuirilor și cantă a apêra interesele adevărate ale poporului. Din tôte aceste cauze preoții noștri sunt luați la ochi și persecutați, fiind scriși în cartea cea nêgră a stăpânitorilor fanatici și apoi desconsiderați și dați pradă pe mâna tuturor slujbașilor șoviniști.

Ce-i mai trist, acești preoți buni ai noștri se vâi desconsiderați chiar și din partea fraților lor, cari au fost împărțiați de această milă ungurescă; aceștia în îngâmfarea lor dau celor dintăi lecțiuni și sfaturi, ca să facă și ei asemenea, să se acomodeze împrejurărilor, să slăbescă din simțămintele și faptele naționale românesc, căci „dela Români n'au ce aștepta“. Aceștia le dăc eu *Ieremia* profetul: „limba vóstră este ca o săgêta ucidentore, ea vorbește amăgire“. Ar fi o mare generositate din partea Ven. Ordinariat și o respusă încurajare pentru preoții buni și conșciențioși, dacă acestor preoți desconsiderați de stăpânirea ungurescă li-s'ar puté da din vre-un fond diecesan anumite ajutóre, căci și așa ei sunt cei mai lipsiți dintre preoți și în cele mai slabe parochii.

Sôrtea școlilor noastre confesionale din dă în dă devine mai critică. S'ar puté face mai mult și în privința ajutorării școlilor, dacă nobilele fapte de generositate și bunele intențiuni ale capului diecesei noastre ar fi îmbrățișate, imitate și susținute mai cu inimă și de către cei ce se află în jurul său.

E trist, că în sinul prea multor preoți ai noștri sentimentul național pare a se fi scins cu totul. Ei *cărți și diare românesc nu cetesc și nu țin la casa lor*. În familiile multora se vorbește unguresc. Au uitat, se vede, că ori cât s'ar împărțiași din po-

Castelul nu era pe atunci comóra artistică și istorică, ce este astăzi. Regimul bêtărâului Principe era cu totul patriarhal, aprôpe despotic: ori-ce amănunt al afacerilor casnice era stabilit cu cea mai strictă rânduială. Deși pe atunci lucrul acesta era pôte neplăcut, în urmă însă s'a dovedit, că a fost un învățământ neprețuit pentru tînêrul principe, a cărui sôrte finală a fost de a domni asupra unuia din popórele cele mai risipitóre (?) din Europa. Regularitatea vieței era strict păzită: la noué ceasuri bêtărânu principe își întorcea ceasornicul ca semn, că ziua a început și la dece sêra întunerecul și tăcerea domnesce peste intrêgă locuință.

Principele Carol a fost în copilăria cam gingaș și tot astfel socoteau toți și în tinerețea sa, deși în realitate, sănătatea și puterile sale fizice erau cât se pôte de mulțumitóre. Cei dintăi ani fericiți ai copilăriei i-a petrecut la *Sigmaringen* și la reședințele de vară în *Inggkofen* și *Kranchenwies*. Traiul liniștit a fost întrerupt prin visita făcută în 1846 bunei sale din partea mamei, marea ducesă Ștefania de Baden. Atunci principele Carol a atras asupra lui luarea aminte și interesul d-nei *Hertense Cornu*, prietina și confidenta

principelui *Louis Napoleon*, viitorul *Napoleon III*.

Nu se pôte dice, că tînêrul principe înainta pôte repede în studiile sale: dăr deși învăța încet, memoria sa se arăta dela început forțe bună și puternică. Firea sa neatêrnată și hotărîtă pe lângă acesta, îl împiedeca de a primi de-a gata și cu înlesnire părerile altora și această însușire a păstrat-o. Căci, deși ca Rege al României el caută tot-déuna să asculte părerile altora, hotărîrea însă o ia el singur.

În anul 1848 sosese în acest principat din Germania de Sud o perioadă neliniștită, în care valorile revoluției, silesco pe bêtărânu principe să abdică în folosul fiului său *Carol Anton*. Agitațiunile unui „Comitet de siguranță publică“ silesco pe familia de *Hohenzollern* să părăsescă *Sigmaringen* la 27 Septemvre. Copii obișnuiau a numi acesta „*intăiul sbor*“, spre a-l deosebi de al „*doilea*“, care s'a întâmplat la vre-o șapte luni în urmă. Deși principele *Carol Anton* a isbutit să biruescă mișcarea revoluționară din 48, turburările au reînceput în 1849, din cauza răscolii din Marele Ducat de *Baden*. Indată ce liniștea a fost pe deplin restabilită, principele *Carol Anton* îndeplini planul, ce de

multă vreme îl avea în minte, de a ceda regelui Prusiei suveranitatea principatului de *Hohenzollern*, și, în o cuvântare ținută cu acest prilej la plecare, el a declarat, că singurul cuvânt, care îl îndemna este: „dorința de a înlesni și ajota la uniunea, mărirea și puterea poporului german“. Familia se aședă întâi la *Neisse* în *Silesia Prusiană*, în urmă la *Düsseldorf*, unde principele *Carol Anton* fu numit la comanda diviziunii a 14-a militară, ér principele *Carol* și mai târziu și fratele său *Frideric* fură instalați cu un preceptor la *Dresda*, unde principele *Carol* petrecu șapte ani.

Mai înainte de a se reîntorce la *Düsseldorf*, unde erau părinții săi, Principele *Carol* trecu cu succes esamenul de oficer, deși avé drept ca Principe din Casa de *Hohenzollern* să cêră numirea sa ca ofițer, fără a avé nevoie să trecă vre-un esamen. Drept răsplată pentru succesul său, el a fost învoit să călătorescă cât-va timp prin *Elveția* și *Italia* de sud, mai înainte de a fi pus sub direcțiunea învățătorului militar, care se alesese, căpitanul von *Hagens*. Acest bărbat era din tôte punctele destoinic ca să dea tînêrului Principe instrucțiunea trebuitóre și să-l pregătescă pentru cariera sa, desvoltând în el puterea sa de

inițiativă și de acțiune personală. Potrivit dorinței sale el fu trecut ca al doilea locotenent în artileria prusiană a gardei, dăr nu fu nevoit să meargă la corp înainte de a-și fi isprăvit studiile. El dobândi cunoștința deplină a părții practice a profesiunii sale în cetatea *Iülich*, după care a urmat o vizită la vestita usină *Krupp* dela *Essen* și o ședere de cât-va timp pentru instrucțiune la *Berlin*.

Logodirea surorii sale, *Principesa Ștefania*, cu Regele Portugaliei, *Pedro V*, în tóamna anului 1857, fu urmată de căsătoria prin delegațiune la *Berlin*, la 29 Aprilie 1858. O altă întâmplare însemnată de familie s'a petrecut în *Nemvrie* a aceluiaș an. Principele *Wilhelm* al Prusiei (devenit în urmă Regele *Wilhelm I*), care luase regeșta în vremea bólei fratelui său, Regele *Frideric Wilhelm IV*, numi pe Principele *Carol Anton* de *Hohenzollern* președinte al ministerului prusian. Fiul său *Carol* a arătat de pe atunci un interes forțe viu pentru afacerile politice și dobîndi astfel pe nesimțite un fond de cunoștințe și experiențe diplomatice, care erau menite să-i fie de un folos neprețuit în cariera sa viitoare.

(Va urma)

mana ce li-o împarte stăpânirea, ei nu de-acolo trăsesse, ci din prescura și eclesia românească, față cu care durere, se arată atât de neretunoscători.

Rău stăm și în privința învățătorilor, căci mulți dintre ei lăcomind la ciolanele contrariilor s'au lăpădat de școlile noastre și au trecut la școlile de stat. La asta a contribuit în mai multe locuri, pe lângă lăcomia lor, și tratarea unor preoți îngâmfati, cari parcă inadins caută certă cu învățătorul pentru a îngreuna susținerea școlii și a-o face la urmă imposibilă.

X.

SCRILE DILEI.

— 23 Mai v.

Serbare câmpenească în Bucovina.

Deputatul român bucovinean, d-l Dr. cav. de Flondor, a dat Duminecă o frumoasă serbare câmpenească la moșia sa din Storojinești. Au luat parte la această serbare elita românească a Bucovinei, studenții universitari români din Cernăuți și numeroși țărâni români. Serbarea a avut un caracter de manifestație națională românească.

Generalul Gorjan, comandant al diviziunii din Roman, a încetat din viață Sâmbătă seara la Viena, unde mersese a se supune unei operațiuni în sautorial d-rului Wolf. Corpul răposatului va fi transportat în țară, unde i-se vor face funeralii militare.

Generalul Gorjan a fost unul din cei mai muncitori militari. Născut în Ploesoi în 1 August 1837. studiile și-le-a făcut în țară. În Aprilie 1856 a intrat în armată ca soldat și peste două săptămâni avansase la gradul de sergent. În 1860 sublocotenent, 1862 locotenent, 1864 căpitan, 1867 maior, 1872 loc-colonel, în 1895 general de brigadă.

În 1871—72 M. S. Regele îl trimise în Germania, unde și-a complectat studiile.

A luat parte la războiul independenței cu gradul de loc-colonel comandant de brigadă, luptându-se cu bravură la Smârdan și la Vidin.

În 1891 a fost aproape un an de zile director al poștelor și telegrafelor.

Dela 1895 a fost comandant al diviziunii din Roman, unde și-a asigurat multe simpatii atât în corpul ofițeresc, cât și în societate.

Generalul Gorjan a fost și autor de cărți didactice, lucrând mai multe geografii și cărți școlare.

Distincțiune. M. S. Regele Carol a conferit d-lui *Ionescu-Gion*, inspector școlar, crucea de comandor al ordinului *Coroana României*.

Societatea „Transilvania“ din Bucuresci a ținut Mercuri adunare generală în localul școlii normale a societății pentru învățătura poporului român. La ordinea zilei a fost alegerea comitetului pe anul curent. D-l Al. *Lupașcu*, care în decurs de 32 ani a servit cu dragoste și mult devotament în calitate de casier societatea, și a dat demisiunea din această funcțiune, din cauza etății înaintate și a sănătății. Societatea, ca un omagiu adus d-lui Al. *Lupașcu*, l-a proclamat în unanimitate *president de onoare*. Proclamarea d-lui Al. *Lupașcu* ca președinte a fost primită cu aplauze frenetice. După aceea s'a procedat la alegerea comitetului, care s'a constituit astfel: Președinte: G. *Misail*; vice-președinte: A. *Laurian* și V. *Măndreanu*; secretar: D. *Rățiu*; membrii: *Manlin*, *Clinciu*, *Popa*, *Hențescu*, *Otescu* și *Gârboviceanu*; casier: V. *Orghidan*. — Societatea „Transilvania“ are un fond de 221,000 lei în scrisuri fonciare urbane cinci la sută și dă în fiș-care an peste 10,000 lei ajutoare la elevii săraci ai școlilor de meserii și studenților din Transilvania. În această societate s'au mai înscris peste 20 de membri în ședința de Mercuri, parte avocați, medici și profesori. Adunarea generală s'a terminat la orele 4¼ d. a.

Curtea în Sinaia. Curtea regală și princiară română vor lua reședințele la Castelul Peleş și Foișor între 8 și 10 Iunie v. Până la începutul lunii viitoare întreg corpul diplomatic își va stabili reședința la Sinaia.

Liga culturală. Duminecă s'a făcut la sediul Ligei Culturale alegerea delegațiilor pentru Congresul Ligei, care se va ține în zilele de 28 și 29 Mai. Au luat parte 101 membri votanți și s'au ales delegații d-nii: *Adamescu Gheorghe*, profesor, *Alevra Vasilie*, funcționar la Banca Națională, *Beambă G. I.*, proprietar, *Rădulescu I.*, colonel, *Cosacescu N.*, profesor, *Cantilli P. G.* funcționar, *Delavrancea B. St.* avocat, *Demetrescu M. Z.*, casier la Banca Națională, *Florescu A. D.*, *Furoș C. N.*, avocat, *Ionescu Eft. T.*, funcționar c. f. r., *Ionescu G.*, tipograf (*Göbl*), *Lambru Ștefan*, funcționar, *Lupașcu Alex.*, proprietar, *Miclescu Al.*, proprietar, *Moroianu George*, funcționar, *Nenițescu Dim. S.*, avocat, *Petriezeanu-Buzău S.*, avocat, *Păltineanu Barbu*, avocat, *Popovici Max.*, doctor, *C. Rădulescu-Motru*, profesor universitar, *Smideanu, Mateiu*, funcționar, *Tălășescu C.* funcționar c. f. r., *Tudoriu*, locot-colonel, *Urechia V. A.*, profesor universitar, *Valearian*, *Ursianu*, profesor universitar, *Vlădescu Mihail*, profesor universitar, *Vanicu Anton*, rentier, *Zlotescu N. N.*, funcționar.

Excursiune științifică. Duminecă, serie „Consti.“, a plecat d-l *Maier*, profesor de agricultură la școala centrală dela Ferăstrău, cu 19 elevi ai școlii în excursiune științifică în Bănat. D-sa va vizita de astă dată moșia *Sân-Nicolau-mare*, proprietatea contelui *Coloman de Nakó*, care este unul din domeniile cele mai frumoase din comitatul *Torontal*. De-acolo se vor întorce prin *Predeal* înapoi.

Colonia italiană din Bucuresci a serbat Duminecă seara în sala *Coloseului* *Oppler* aniversarea a 52-a a statului, adică acordarea constituției micului *Piemont*, care a devenit apoi constituția întregii *Italia*. S'a dat un banchet presdat de marchizul *Beccaria d'Inoisa*, ambasador italian.

Un proces mare se pertractează de trei zile încoco la tribunalul r. din *Sighetul Marmăției*. E vorba de defraudarea întâmplată la „banca populară“ ungerescă („*Népbank*“) al cărui director a fost „patrietul“ *Hubert Rudolf*, acuzat numai pentru *patru-deci și cinci* casuri de înșelăciuni și defraudări. Pe banca acușătorilor se află alături cu acest erou ortacii săi *Fehér Ianos* prim-comptabilul institutului și marele proprietar *Zürcher Alajos* dela *Saplonca*, membru în direcțiunea băncii. Foile ungeresci spun, că acești trei orai au jucat un rol în societatea alăasă a *Maghiarilor* și de aceea mulțime de curioși asistă la pertractare, care va dura încă câte-va zile. Până acum s'a constatat numai atât, că nimenea n'a controlat manipulațiunea iscusitului *Hubert* și că consiliul de direcțiune nu și-a sfârmat capul cu conducerea institutului. Sigur, vor fi fost ocupați cu realizarea „ideei de stat“ și nu li-a rămas timp să-și vadă de afaceri.

Sărbătorirea patronilor Bucurescilor. Un *Te-Deum* a fost oficiat *Joi* dimineața la *Metropoliă* pentru sărbătorirea patronilor *Capitalei*, *Sf-ții Constantin* și *Elena*. Regele și Principii moștenitori cu micii Principi au asistat la serviciu. După sf. liturgiă familia regală a trecut în palatul *Metropolitan* unde Regele și Principele s'au întreținut cu persoanele prezente. — Principele *Ferdinand* a asistat și la banchetul dat regimentului de infanterie din garnisona capitalei, care și sărbătorea patronul. Mai multe toasturi au fost purtate în onoarea *Suveranilor*, familiei princiare și armatei.

Timbru rusesc în Finlanda. Guvernul rusesc e bogat în ucazuri pentru rusificarea Finlandei. După cum se anunță din *Helsingfors*, ministrul rusesc de interne a dat un nou ucaz prin care impune folosirea timbrului imperial rusesc la toate scrisorile, ce se trimit din Finlanda în străinătate. În circulația internă se pot folosi timbrele finlandese până în *Ianuarie 1901*, ér de atunci încolo se vor introduce și pentru Finlanda timbre indentece cu cele rusescoi, însă valoarea lor va fi exprimată în bani finlandesi.

Adversarii principelui Bulgariei. Din *Sofia* se anunță, că editorul ziarului „*Pošta*“ a fost arestat, fiind-că a ținut despre principele *Ferdinand*, că e vrednic de spânzurătoare. *Sangov*, așa se numește editorul, publică în foia sa caricatură de tot felul; într-una din acestea prezintă pe principele *Ferdinand* c'un nas extraordinar de lung cum șede în tren mergând spre *Petersburg*, ér trenul trece peste cadavrele țărânilor. Un adversar tot atât de înverșunat al principelui este și *Rizov*, redactorul ziarului „*Kristo Bote*“, care scrie meru despre aceea, că nu guvernul, ci principele trebuie atacat, fiind-că el este pricinitorul tuturor nenorocirilor Bulgariei.

Pe drum spre America. Autoritățile din *Galăț* au fost înștiințate *Sâmbătă-noptea*, că directorul sucursalei locale a *Băncii Agricole*, care a fugit cu suma de peste 40,000 de lei, s'a îmbarcat la *Hamburg* pe un vapor al agenției germane, cu destinația la *New-York*. Indată ce s'a aflat acesta, autoritățile, prin consulatul german din *Galăț*, au telegrafat ambasadei germane din *New-York* să dispue arestarea delapidatorului în momentul debarării sale.

Avis părinților! Dela oficiul polițienesc din loc primim știrea, că eri cam pe la orele 3 d. a. a fost aflat înecat în apa *Sprechiului* de pe hotarul *Brașovului* un băiat cam de 14—15 ani, despre care până în momentul de față nu s'a putut constata cine și al cui fiu este. După îmbrăcăminte s'ar pără a fi fost vre-un elev meseriaș. Cadavrul său e depus în spitalul civil din loc.

Victimele unei biserici surpate.

Din *Lugoș* sosese vestea despre o mare nenorocire, ce s'a întâmplat zilele acestea în comuna *Tergovești* din comitatul *Caras-Severin*.

Turnul bisericii române gr. or., ce se clădea acum, s'a surpat, a zdrobit coperișul și ceriul bisericii și ruinele au acoperit pe toți muncitorii, în număr de *trei-deci*. Concursul pentru clădirea bisericii se publicase anul trecut și cel mai efin ofert l'a făcut antreprenorul *Lazar Tomics* din *Timișoara*, care pentru două mii flor. luă angajamentul de-a edifica biserica. Ofertul său era cu 1000 fl. mai efin, ca al celorlalți licitanți. Încă de atunci se exprimau îngrijiri și prevestiri, că în asemeni împrejurări anevoiă se va face un lucru de dai *Domne*.

Lucrul era pe sfârșite, când cu un șgomot îngrozitor se surpă turnul. Tota populațiunea comunei alergă spăriată spre terenul catastrofei. Inginerul constructor *Iosif Schmerey*, care a condus lucrările și era responsabil pentru viața muncitorilor, a voit să fugă, dér gendarmii au pus mâna pe el și l'au prins.

Mulțimea în mare încurcătură se puse pe lucru, ca să scotă victimele de sub ruine, dér în lipsa de conducere și de-o procedere sistematică lucrul mergea cu greu. Se telegrafă la *Baliuț*, de unde veni *fișogăbirul Darvas* și medicul *Dr. Halle*. Sub conducerea lor s'a continuat apoi lucrarea. Printre mai mulți greu răniți, ér alții răniți de mörte, au fost și trei, după alții 5 morți, între cari și lemnarul *Stefan Bon* și lucrătorul său *G. Vas* din *Timișoara*.

Informațiunul directe ne lipsesc până acum.

Advenști la Clușiu.

Din *Clușiu* se scrie, că de cât-va timp s'a înrădăcinat acolo confesiunea advenștiștilor, cari în *Ardeal* până acum numai între *Sași* se dice, că au aflat căți-va aderenți.

Advenștiștii din *Clușiu* țin prelegeri biblice deschise în fiș-care și de *Marti* și *Vineri*, în cari s'au obișnuit a tracta despre viața viitoare, despre principiile fundamentale ale stăpânirii lui *Dumnezeu*, doctrina *judecății* și altele de acestea.

Se dice, că nu de mult un advenștist misionar din *America* a făcut o călătorie

prin *Ungaria* și cu deosebire în comitatul *Aradului* a dezvoltat mare zel, oa să câștige aderenți pentru confesiunea sa. S'a și constituit o comunitate de advenștiști în comitatul *Aradului*, care însă puțin membri are.

Dogma principală a advenștiștilor este, că *Christos* va veni pentru a doua-ora pe pământ și aci va înființa un imperiu, care va dura o mie de ani și în care dreptii, ce vor fi înviați din morți, se vor bucura de toate plăcerile și grațiile pământescoi.

Intemeiatorul acestei curioase secte este *Vilhelm Miller*, care din 1831 încoco în mai multe state din *America* de mărănopte a grupat în jurul său numeroși credincioși, cari, după numele intemeiatorului confesiunii lor, se numesc și *milleriști*.

Miller a „profețit“, că venirea lui *Christos* pe pământ se va întâmpla în luna lui *Martie 1843*, dér nu s'a întâmplat, apoi a profetit, că va veni în *Martie 1844*, dér fiind-că „profețirea“ lui nici de astă-dată nu s'a implinit, mare parte dintre credincioșii săi și-au pierdut răbdarea de-a mai aștepta și l'au părăsit. Pentru aceea însă au rămas încă destui aderenți ai învățăturilor sale.

În 1849 *Miller* a murit și de atunci numărul aderenților săi e în continuă creștere.

NECROLOG. *Petru Suciu*, protopretor al cercului *Iara inferioară*, a răposat la 1 Iunie n. c. în anul al 60-lea al vieții. Lăleșc întristații săi: părinți *Iacob Suciu* cu soția *Paladia* și numeroși rudeni, între cari și doi fi adoptivi. —

— Fiă-i țărta ușură.

ULTIME SCRIL.

Roma, 4 Iunie. Alegerile pentru parlamentul italian au decurs liniștit. Majoritatea a eșit întărită din luptele electorale.

Pretoria, 5 Iunie. *Burii* vor să reziste până la sfârșit. *Krüger* a declarat din nou, că va continua războiul.

DIVERSE.

Un enorm premiu academic în Rusia. Academia de științe din *Rusia*, din care fac parte toți savanții marelui imperiu și toți ducii și marii ducei, — numai că aceștia din urmă nu iau parte nici-o dată la ședințe, — a întemeiat premiu de un milion și jumătate de ruble pentru o operă istorică. În 1833, generalul *Grakezsjew* a legat Academiei 50,000 de ruble, cu stipulațiunea ca această sumă, cu interesele sale capitalizate până la 1915, să fiă dată prin concurs autorului celei mai bune lucrări în limba rusescă asupra epocii *Țarului Alexandru I.* Până la darea acestui colosal premiu care pöte fi întârziată, — după legatul donatorului, — până la anul 1925, sama donată va atinge cifra de 1,918,000 de ruble. Autorul lucrării premiate va primi trei sferturi din această sumă, adică 1.438.500 ruble; ce-l de-al patrulea sfert va servi la tipărirea unei edițiuni de lux, care va fi răspândită în 10,000 de exemplare și destiuată bibliotecilor, școlilor și institutelor științifice; apoi jumătatea sumei rămase disponibilă, după ce se vor scöte cheltuielile acestei edițiuni de lux, o va lua autorul lucrării care a obținut premiul al doilea, — ér cea-paltă jumătate va servi la traducerea lucrării în franțuzesce și în nemțesce.

Literatură.

În editura „*Tipografiei*“, societate pe acții în *Sibiu*, a apărut: „*Carte pentru toți*“, întocmită după ideile lui *Sam. Smiles*, de *Teodor V. Păcățian*. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto). E o cărticică cu povește forte folositoare despre muncă și sîrguință; obișnuința de a chivernisi; lipsa de îngrijire; buna rënduieală; regulile chivernisei. Limbagiul e ușor și la înțelesul poporului.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleșului, eminențele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în toată lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Această e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., 2er tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1.45 (cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cetiitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură esecelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele seculi și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *Antoniu Popu*. Se recunoaște mai ales pentru cei ce vreau să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoară, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin poștă 14 cr.)

Vieta după moarte, seu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesci și desertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Edițiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângâitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-cărui. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Nopti de iernă, novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, seu învățături pentru popor, de *Dr. George Popu*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în ase-

mănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin poștă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de *G. Cătană*. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșanul este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Buznariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de *V. R. Buticescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin poștă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cântăciocă cu balade populare, adevăc o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Popu*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Vivia, seu Biserica din Carta gine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Freatul din Noieni“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Această interesantă narațiune privește evenimentele din 1848-49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Chinciu profesor în București. Această scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidă și de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletese și sfaturile lui pentru cei ce sunt apröpe de timpul scäpării din închisöre) tradusă de actualul preposit capitalar *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii țerată și de favorabil aprețiată din partea țierelor noastre. Conține vre o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francoat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse din pațania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mörunt, dör frumösi și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

Toaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de *Tit V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hărtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, către diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocaziuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăceanu*. Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspın și zimbire. Sub titlul acesta a apărut în editura tipografiei d-lui *Teodoran* din Gherla o carte de poezii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Popu*. Se pöte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum și titlul arată, este o carte de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe care te fac să-ți mai uiți de necăsurile lumii și să isbuonesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.10
Renta de coröne ung. 4%	91.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 115.70	
Bonuri rurale ungare 4%	91.25
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	1.9.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	98.—
Renta de hărtie austr.	97.80
Renta de aur austr.	116.25
Losuri din 1860.	125.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.60
Acții de-ale Băncei ung. de credit	722.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	718.25
Napoleoniori	19.27
Mărci imperiale	118.32½
London vista.	242.20
Paris vista.	96.27½
Rente de coröne austr. 4%	97.15
Note italiene	90.15

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Iunie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleoniori. Cump.	19.24	Vënd.	19.28
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Măscu*.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la **Eremias Nepoșii**.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădüt cu cele mai bune mijlöce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru töte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvercle, in tolä mărirea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la öra 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ö. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la öra 7-48 min. sêra.
- IV. Tr. acc. la öra 10-26 min. sêra. (Arad)

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la öra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la örele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la öra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tr. acc. la öra 5-14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezd: Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la öra 3-20 min. nöpcea.
- II. Trenul mixt la öra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la öra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (zar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la öra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la öra 5-26 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la öra 9-30 min. sêra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la öra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la öra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tr. acc. peste Arad la öra 5-7 m. dim.
- II. Trenul de persoane la öra 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ö. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la öra 10-25 min. sêra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, la öra 6-53 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.)
- II. Trenul accel. la öra 2-18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la öra 9-27 min. p. m. (din Maiu 15—15 Sept.)
- IV. Trenul accelerat, la öra 10-14 m. sêra.
- V. Tren de pers. la öra 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în töte sêrbătorile).

Dela Kezd-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la öra 8-25 m. dim. (are legătură cu St-George, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la öra 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la öra 6-48 m. sêra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tr. mixt, la öra 10-4 m. sêra (dela St George, in Iul. 1—15 Sept. în töte sêrbătorile).

Dela Zêrnesci la Brașov (zar. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la öra 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la öra 1-12 min. p. m.
- III. Tr. mixt la öra 8-18 min. sêra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la öra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la öra 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la öra 6-48 min. sêra
- V. Tr. mixt la öra 10-04 min. sêra. (din Palanca dela Iul. 1—15 Sept. în töte sêrbătorile).

A V I S.

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potü face și reinöieri și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca expedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“